

Ruusuntunnistuskurssi (kirjoitettu 2005)

Teksti ja kuvat Tiiu Tenno

Asiantuntijoille ja ruusuharrastajille suunnattu ruusuntunnistuskurssi järjestettiin 2. heinäkuuta 2005 Oulujoen Taimistolla. Yli kaksikymmentä innokasta kurssilaista osallistui Leena Hämet-Ahdin vapaamuotoiseen puutarhakerrokseen, joka kesti reilut kaksi tuntia. Moni oli tuonut kurssille tunnistusta kaipaavia kasvinäytteitä.

Matti Kuljun avaussanojen jälkeen aloitti Leena Hämet-Ahti opetustuokion kuvailemalla karjalanruusun ominaisuuksia. Läsnaolijat oppivat ensimmäiseksi, että kukan kuvaus sisältää ehkä vähiten määrittämisen kannalta tärkeätä informaatiota. Hämet-Ahti painotti, että määrittämiseen ei riitä yksi oksa eikä yksi tarkastuskerta. Ruusua täytyy seurata pitkään. Kasvuolosuhteet saattavat vaikuttaa yllättävän paljon kasvin ulkonäköön. Joinakin vuosina voi kukkien väri poiketa tavanomaisesta. Kiulukan ulkoasu on tärkeä tekijä ja se täytyy huomioida niillä lajikkeilla, joille kiulukka muodostuu. Verholehtien asento ja muoto ovat hyviä tuntomerkkejä.

Kaiken kaikkiaan pitää muistaa, että on olemassa erilaisia kantoja. Esimerkkinä toi Hämet-Ahti venäjänruusun ja sen oululaisen kannan 'Ari'.

Kurssilaiset oppivat, että paljon informaatiota saa tutkimalla piikkisyyttä ja karvaisuutta. Tätä tietoa kannattaa hakea myös vanhemmista versoista. Lehden, lehdyköiden ja korvakkeiden seurannassa täytyy varautua vastaan tulevaan monimuotoisuuteen, joka saattaa hämmästyttää aloittelevaa määrittäjää.

Kurssilla käytiin läpi useiden kymmenien ruusujen tuntomerkkejä. Hämet-Ahti pyrki valitsemaan mahdollisimman erilaisia ja eri ryhmiin kuuluvia ruusuja. Oulujoen Taimiston näyteistutuksista löytyy lähemmäs 140 eri ruusua, joista puolet oli kurssin aikana kukassa.

Paikalle tulleet tekivät ahkerasti muistiinpanoja ja kaunis sää suosi valokuvausta. Pihasuunnittelija Arja Vasala kertoi saaneensa tiedon kurssista Ruusunlehdestä sekä Oulujoen Taimiston kotisivuilta. Vasala oli tyytyväinen kurssiin ja toivoi, että tämän kaltaisia tapahtumia järjestettäisiin enemmän. Hän arvostaa ruusujen parissa tehtävää kehitystyötä ja laadukkaita omajuurisia taimia. Vasala kertoi, että kurssi oli puolin ja toisin kattava. (tähän kappaleeseen liittyy kuva nro 2 Vasalasta)

Kurssin päätteeksi vastasi Hämet-Ahti läsnaolijoiden kysymyksiin. Aiheet koskivat muutakin kuin ruusuja. Hämet-Ahdilta vaadittiin melkein selvännäkijän ominaisuuksia, kun kysyjän kotona oleva kasvi piti tunnistaa kertomuksen perusteella.

Ruusuntunnistuskurssi Oulujoen Taimistolla oli Leena Hämet-Ahdin viimeinen julkinen esiintyminen. Hän kertoo valinneensa tämän paikan monestakin syystä. Oulu on nostalginen paikka, jossa Hämet-Ahti vietti tärkeät nuoruusvuodet. Hän myös arvostaa syvästi Matti Kuljun kehitystyötä omajuuristen ruusujen parissa. (tähän kappaleeseen liittyy kuva nro 3, Matti ja Leena)

Ansioitunut kasvitieteilijä emerita apulaisprofessori Hämet-Ahti aikoo kirjoittaa valmiiksi kolmannen sukututkimusta koskevan kirjansa. Jotta "peukalo pysyisi vihreänä", aikoo hän kirjoittaa edelleenkin perennakuvauksia Herttoniemen siirtolapuutarhan kotisivuille.

Hämet-Ahdin vierailu sai aikaiseksi monenlaista pohdittavaa. Todettiin, että ei ole olemassa määrittäjäkalua, jota käyttäen voitaisiin helposti kuvailla ja tunnistaa ruusuja. Taimiston näyteistutuksien ruusuista saatiin kaivattua palautetta. Kiinankeltaruusun piikitys poikkesi tavanomaisesta ja Rosa koreana näytti kurturuusupohjaiselta. Tämän kaltainen palaute on elintärkeä kehitystyötä tekeväille taimistolle. Kaikkien kurssilaisten puolesta: kiitos Leena Hämet-Ahdille!